

Finanšu ministrija

Smilšu iela 1, Rīga, LV-1919, tālr. 67095689, 67095578, fakss 67095503, e-pasts pasts@fm.gov.lv, www.fm.gov.lv

Rīgā

27.10.2021 Nr. 4.1-6/4/5597

Uz 27.09.2021 Nr. b/n

Latvijas Lauku tūrisma asociācijai
“Lauku ceļotājs”
lauku@celotajs.lv

Par informācijas sniegšanu

Finanšu ministrija ir izskatījusi Latvijas Lauku tūrisma asociācijas “Lauku ceļotājs” š.g. 27.septembra vēstuli par situāciju lauku tūrisma uzņēmumos un priekšlikumiem turpmākai darbībai un atbilstoši savai kompetencei sniedz šādu informāciju.

Par darbaspēka nodokļiem

Informējam, ka, izstrādājot darbaspēka nodokļu politiku, tiek ņemta vērā kopējā situācija valstī – bezdarba līmenis, nodokļu slogs, vispārējā nodokļu maksāšanas kultūra valstī u.c. apstākļi. Jebkuras izmaiņas nodokļu politikā ir vērtējamas kopsakarā ar citiem nodokļiem un kopējo ekonomisko situāciju valstī. Finanšu ministrijas ieskatā nebūtu pieļaujams samazināt darbaspēka nodokļu slogu vienai konkrētai nozarei vai darbības veidam, jo tādējādi tiktu radīta nevienlīdzība ar citās nozarēs strādājošajiem, kas par saviem ienākumiem maksā nodokļus vispārējā kārtībā. Atzīmējam, ka jebkuri ierosinājumi samazināt valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – VSAOI) veido situāciju, ka iedzīvotājiem tiek būtiski samazinātas sociālās garantijas, piemēram, slimības un citu pabalstu apmēri, kā arī nākotnē saņemamās pensijas apmērs.

Attiecībā par iedzīvotāju ienākuma nodokli norādām, ka likums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” paredz, ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietverts un ar iedzīvotāju ienākuma nodokli netiek aplikts ienākums no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas līdz 3000 eiro gadā.¹

Par minimālajām VSAOI

Vēršam uzmanību, ka problēmas, kas saistītas ar darba ņēmēju nepietiekamu sociālo aizsardzību, kas izriet no nesamērīgi mazu VSAOI veikšanas, īpaši izgaismojās 2020.gadā Covid-19 izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā. Minimālo VSAOI ieviešanas mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu valsts sociālās apdrošināšanas politiku, paredzot, ka par visiem nodokļu maksātājiem, kuri aktīvi piedalās ekonomiskajā dzīvē, obligātās iemaksas tiktu veiktas vismaz minimālu obligāto iemaksu līmenī (t.i. no objekta mēnesī, kas ir vienāds ar Ministru kabineta noteikto minimālo mēneša darba algu), un novērst dažādo nodokļu režīmu izņēmuma modeļa izmantošanu nodokļu optimizācijas nolūkā.

Informējam, ka Ministru kabineta 2020.gada 2.septembra sēdē tika izskatīts un atbalstīts Finanšu ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums “Par nodokļu politikas attīstības

¹ Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmās daļas 1.punkts.

virzieniem, valsts sociālās ilgtspējas un ekonomikas konkurētspējas veicināšanai” (TA-1643; prot. Nr.51 45.§), un Ministru kabinets lēma, ka, lai nekavējoties risinātu informatīvajā ziņojumā identificētās problēmas, kas saistītas ar sociālā un veselības nodrošinājuma nepietiekamību nodarbinātām personām, Labklājības ministrijai uzdot izstrādāt un iesniegt Ministru kabinetā grozījumus likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu”, kas paredz no 2021.gada ieviest minimālo VSAOI objektu vispārējā nodokļu režīmā un alternatīvajos nodokļu režīmos nodarbinātajiem, kuru ienākumi mēnesī nesasniedz minimālās algas apmēru.

Attiecīgi Saeima 2020.gada 27.novembrī pieņēma grozījumus likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu”, kas nosaka, ka no 2021.gada 1.jūlija spēkā stājas regulējums par minimālo VSAOI objektu.

Vēršam uzmanību, ka likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” ir noteiktas arī personu grupas, par kurām nav jāveic minimālās VSAOI (piemēram, pensionāriem, personām ar I un II grupas invaliditāti u.c.). Turklāt, ja persona ir darba ņēmēja pie vairākiem darba devējiem vai vienlaikus darba ņēmēja un pašnodarbinātā, personai deklarētos obligāto iemaksu objektus summē.

Papildus vēlamies norādīt, ka atbilstoši minētajiem grozījumiem likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” jau sākot ar 2021.gada 1.janvāri par 1 procentpunktu ir samazināta VSAOI likme. Tādējādi uzskatām, ka, lai gan nodokļu slogs ar minimālo VSAOI objekta ieviešanu tika palielināts noteiktai grupai darba devēju, tomēr vienlaicīgi visiem darba devējiem, līdz ar VSAOI likmes samazināšanu, nodokļu slogs samazinājās, īpaši tiem, kas nodrošina darba algas vismaz minimālās algas apmērā. Vienlaicīgi tika paplašināta arī diferencētā neapliekamā minimuma piemērošana, paaugstinot tā piemērošanas sliekšni līdz vidējiem ienākumiem 1800 eiro mēnesī. Līdz ar to uzskatām, ka pieņemtie likumu grozījumi ir jāskata kā komplekss piedāvājums, nevis tikai viens no nodokļu elementiem, atrauti no pārējiem darbaspēka nodokļu samazinājumiem.

Vienlaikus informējam, ka Finanšu ministrijā ir izveidota darba grupa, kuras mērķis ir izstrādāt priekšlikumus minimālo VSAOI regulējuma pilnveidei, lai nodrošinātu valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas ilgtspēju.

Ja Latvijas Lauku tūrisma asociācijai “Lauku ceļotājs” rodas papildu jautājumi par minimālo VSAOI regulējuma piemērošanu, aicinām vērties Labklājības ministrijā, ņemot vērā, ka Labklājības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde darba un sociālās aizsardzības jomā, kas izstrādā valsts politiku sociālās apdrošināšanas un valsts sociālo pabalstu jomā.

Par pievienotās vērtības nodokli

Atzīmējam, ka pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) piemērošana Eiropas Savienības līmenī ir harmonizēta un to nosaka Padomes 2006.gada 28.novembra direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (PVN direktīva). Saskaņā ar PVN direktīvā nostiprinātajiem PVN pamatprincipiem, lai noteiktu PVN piemērošanu darījumam, primāri ir vērtējama katra darījuma ekonomiskā būtība, nevis preču piegādātāja vai pakalpojuma sniedzēja statuss. Līdz ar to arī darījumiem, ko veiks lauku dzīves stila uzņēmumi, PVN būs piemērojams, vērtējot darījumu ekonomisko būtību. Attiecībā uz PVN samazinātās likmes ieviešanu lauku stila uzņēmumiem informējam, ka Eiropas Savienības dalībvalstis PVN samazinātās likmes var piemērot tādām preču un pakalpojumu kategorijām, kas ir iekļautas PVN direktīvas III pielikumā. Latvijā jau ir ieviesta PVN samazinātā likme izmitināšanas pakalpojumiem tūristu mītnēs. Līdz ar to jau šobrīd lauku dzīves stila uzņēmums ir tiesīgs piemērot PVN samazināto likmi 12 procentu apmērā izmitināšanas pakalpojumiem tūristu mītnēs. Ņemot vērā minēto nav iespējams ieviest Latvijā PVN samazināto likmi “lauku dzīves stila uzņēmumam”.

Par nekustamā īpašuma nodokli

Informējam, ka, attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokli, atbilstoši likumam “Par nekustamā īpašuma nodokli” nekustamā īpašuma nodokli administrē, aprēķina un iekasē pašvaldības. Saskaņā ar šī nodokļa kopējo uzlikšanas pamatprincipu, zemākas nodokļu likmes tiek noteiktas tikai tiem nekustamajiem īpašumiem (objektiem), kuri ir paredzēti dzīvošanai. Attiecībā uz saimnieciskajā darbībā izmantotiem nekustamajiem īpašumiem likums paredz

vienotu likmi visiem objektiem, neatkarīgi no to izmantošanas veida. Vienlaicīgi ir jānorāda, ka likums "Par nekustamā īpašuma nodokli" paredz tiesības (ievērojot likumā noteiktos nosacījumus un kritērijus) pašvaldībām savos saistošajos noteikumos noteikt no likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli" noteiktajām nodokļa likmēm atšķirīgas nodokļa likmes (koridorā no 0,2 līdz 3 procentiem) un nodokļa atvieglojumus atsevišķām nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju kategorijām. Informējam, ka saistībā ar plānotajām kadastrālo vērtību izmaiņām, kas paredz kadastrālo vērtību kāpumu visos nekustamā īpašuma segmentos, pašreiz Finanšu ministrijā notiek darbs pie nekustamā īpašuma nodokļa politikas pārskatīšanas, t.sk. nodokļa likmju pārskatīšana.

Valsts sekretāres vietnieks (paraksts*)
nodokļu, muitas un grāmatvedības
jautājumos

I.Šņucins

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Matveja 67-095-492
Liva.Matveja@fm.gov.lv

Leite 67-095-496
Liga.Leite@fm.gov.lv

Jacuka 67-095-511
Tatjana.Jacuka@fm.gov.lv